

אזרחות

אזרחות, 1 יח"ל, 034103

שים לב!

השאלות במבחן יחוברו מהחומר המפורט להלן.

פירוט הנושאים מבוסס על חוזר המפמ"רים לאזרחות לשנת תשי"ע (על פי תכנית הלימודים באזרחות בחטיבה העליונה לבתי ספר יהודיים (כלליים ודתיים), ערביים ודרוזיים, מהדורה מעודכנת, ירושלים ה'תשס"ב).

שים לב: פירוט הנושאים אינו כולל הפניות לספרי הלימוד המאושרים, אלא לנושאים בלבד. **יש להשלים תכנים שאינם מופיעים או אינם מעודכנים בספרי הלימוד, על פי תכנית הלימודים.**

שים לב: מבנה הבחינה בפרק השלישי שונה מהמבנה שהיה נהוג עד קיץ תשס"ט.

* הכרזת העצמאות

* מדינת ישראל – מדינה יהודית

- לאום ומדינת לאום
- מאפייניה של מדינת ישראל כמדינה יהודית
- הביטוי לאופי היהודי של המדינה בסמלים ובחקיקה

* מהי דמוקרטיה?

- הרעיון הדמוקרטי: חירות ושוויון – ערכי יסוד בדמוקרטיה
- המדינה הדמוקרטית: הגדרות וגישות

* עקרונות המשטר הדמוקרטי

- עקרון שלטון העם
- עקרון הפלורליזם, סובלנות והסכמיות
- עקרון הכרעת הרוב
- עקרון זכויות האדם והאזרח
- עקרון הגבלת השלטון
- עקרון שלטון החוק
- המובנים של שלטון החוק

* המשטר במדינת ישראל

- החברה הישראלית – חברה רבת שסעים
- השסע הלאומי
- המשטר ורשויות השלטון בישראל
- המשטר בישראל – משטר פרלמנטרי טהור
- הרשות המבצעת: הממשלה
- הרשות השופטת: בתי משפט

מבנה הבחינה

שים לב: מבנה הבחינה בפרק השלישי שונה מהמבנה שהיה נהוג עד קיץ תשס"ט.

פרק ראשון – אירועים (14 נקודות)

יש לענות על שאלה אחת מבין שתיים (אירוע שיש בו שני צדדים).

פרק שני – שאלות ידע (40 נקודות)

יש לענות על ארבע שאלות מבין שבע שאלות:

על שלוש מבין חמש שאלות (שאלות ידע פשוטות) – לכל שאלה 9 נקודות,

ועל אחת מבין שתי שאלות (שאלות ידע מורכבות) – 13 נקודות.

פרק שלישי – טקסט (24 נקודות)

בפרק זה יהיה קטע אחד. יש לענות על שתיים מבין שלוש שאלות הקשורות אליו – לכל שאלה 12 נקודות.

פרק רביעי – אירועים (22 נקודות)

יש לענות על שתי שאלות מבין ארבע שאלות – לכל שאלה 11 נקודות.

אזרחות, 2 יח"ל, 034114

שים לב!

השאלות במבחן יחוברו מהחומר המפורט להלן.

פירוט הנושאים מבוסס על חוזר המפמ"רים לאזרחות לשנת תשי"ע (על פי תכנית הלימודים באזרחות בחטיבה העליונה לבתי ספר יהודיים (כלליים ודתיים), ערביים ודרוזיים, מהדורה מעודכנת, ירושלים ה'תשס"ב).

שים לב: פירוט הנושאים אינו כולל הפניות לספרי הלימוד המאושרים, אלא לנושאים בלבד. **יש להשלים תכנים שאינם מופיעים או אינם מעודכנים בספרי הלימוד, על פי תכנית הלימודים.**

- א. הכרזת העצמאות
- ב. מדינת ישראל כמדינה יהודית
 2. מהי מדינה, לאומיות ומדינות לאום
 3. מאפייניה של מדינת ישראל כמדינה יהודית
 - הביטוי לאופי היהודי של המדינה בחוקים ובסמלים
- ג. מהי דמוקרטיה? ערכים, עקרונות ומאפיינים של המשטר הדמוקרטי
 1. ערכי יסוד של הדמוקרטיה — חירות ושוויון, הרעיון הדמוקרטי
 2. גישות כלכליות-חברתיות
 3. עקרון שלטון העם
 4. עקרון הכרעת הרוב
 6. זכויות האדם והאזרח
 - זכויות פוליטיות
 - זכויות טבעיות/בסיסיות
 - זכויות חברתיות
 7. עקרון הגבלת השלטון
 11. אמצעי פיקוח וביקורת
- ד. המשטר במדינת ישראל
 3. הרשות המבצעת
 - הדרג הנבחר מול הדרג המנהלי / הביורוקרטיה הממשלתית
 - סמכויות הממשלה ותפקידיה
 - אחריות ממשלתית ומיניסטרילית
 - היועץ המשפטי לממשלה
 4. הרשות השופטת
 - מקורות המשפט בישראל
 - איתנותה של הרשות השופטת
 - מערכת המשפט בישראל: סוגי משפט
 - מערכת המשפט בישראל: מבנה
 - בג"ץ
 5. זכויות האדם וזכויות המיעוט בישראל, חובות האזרח
 7. השסע הלאומי
 8. תקשורת ופוליטיקה בישראל

אשכול א' (לבתי הספר העבריים)

1. השקפות וגישות לאופייה של מדינת ישראל
4. השסע הדתי

אשכול ב' (לבתי הספר הערביים והדרוזיים)

1. שלטון מקומי בישראל
4. פיקוח וביקורת על רשויות השלטון בישראל

מבנה הבחינה

- פרק ראשון – אירועים (14 נקודות)
יש לענות על שאלה אחת מבין שתיים (אירוע שיש בו שני צדדים).
- פרק שני – שאלות ידע (40 נקודות)
יש לענות על ארבע שאלות מבין שבע שאלות:
על שלוש מבין חמש שאלות (שאלות ידע פשוטות) – לכל שאלה 9 נקודות,
ועל אחת מבין שתי שאלות (שאלות ידע מורכבות) – 13 נקודות.
- פרק שלישי – טקסט (24 נקודות)
בפרק זה מובאים שני קטעים. הנבחן יענה בק על שאלות הקשורות לקטע העוסק באשכול הנושאים שלמד.
יש לענות על שתיים מבין שלוש שאלות – לכל שאלה 12 נקודות.
- פרק רביעי – אירועים (22 נקודות)
יש לענות על שתי שאלות מבין חמש שאלות – לכל שאלה 11 נקודות.

לתשומת לב:

- נושאים אלו **לא** ייכללו בבחינה:
- מאפייני זהות
 - הביטוי לאופי היהודי של המדינה במוסדות
 - מעמדם של המיעוטים הלאומיים והדתיים בישראל
 - סובלנות, פלורליזם והסכמיות
 - זכויות קבוצה
 - בחירות דמוקרטיות
 - הפרדת רשויות
 - חוקה
 - עקרון שלטון החוק
 - זכות הדמוקרטיה להגן על עצמה והתמודדותה עם מצבי חירום – גבולות בדמוקרטיה
 - למה דמוקרטיה – השוואה בין משטרים דמוקרטיים ללא-דמוקרטיים
 - יסודות חוקתיים בישראל: מעמדה של הכרזת העצמאות, שבות ואזרחות, הוויכוח על כינון החוקה בישראל, חוקי יסוד, המהפכה החוקתית והוויכוח לגביה
 - הרשות המחוקקת
 - תהליך כינון הממשלה
 - ממשלה קואליציונית
 - דרכי מינוי השופטים
 - חקיקה שיפוטית
 - ישראל – חברה רבת שסעים
 - מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות
 - הסטטוס-קוו
 - בחירות בישראל
 - מפלגות בישראל

אזרחות, לעולים חדשים, 1 יח"ל, 913131

שים לב!

השאלות במבחן יחוברו מהחומר המפורט להלן.

פירוט הנושאים מבוסס על הספר **אזרחות – האתגר: פרקי אזרחות לחטיבה העליונה**, נ' נוה, הוצאת מט"ח, 2001, על פי תכניות הלימודים באזרחות לעולים חדשים לשנה"ל תשי"ע.

* **פרק ראשון: הכרזת המדינה – ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית**

רק:

תוכן ההכרזה וחלקיה (עמ' 9-12)

* **פרק שני: המדינה הדמוקרטית** (עמ' 17-26)

* **פרק רביעי: העקרונות לקביעת האזרחות במדינת ישראל**

רק:

הזכות להיות אזרח (עמ' 40)

שיטות להענקת אזרחות מכוח הלידה (עמ' 41)

חוק השבות (עמ' 42-43)

* **פרק חמישי: מאפייניה של מדינת ישראל כמדינה יהודית**

רק:

מדינת ישראל כמדינה יהודית (עמ' 52-59)

נושאים במחלוקת בתחום יחסי דת ומדינה (עמ' 62-64)

מדינת ישראל ויהדות התפוצות (עמ' 64-65)

* **פרק שמיני: הרשות המחוקקת – הכנסת** (עמ' 94-106)

* **פרק תשיעי: הרשות המבצעת – הממשלה והשלטון המקומי** (עמ' 108-111, 116-120)

* **פרק עשירי: הרשות השופטת**

רק:

מערכת המשפט בישראל – מבוא (עמ' 122)

עקרונות המשפט בישראל (עמ' 122-123)

הרשות השופטת – רשות עצמאית ובלתי תלויה (עמ' 124-126)

* **פרק שנים-עשר: נשיא המדינה**

רק:

מעמד הנשיא, בחירתו וחסיונותו (עמ' 152)

תפקידי הנשיא וסמכויותיו (עמ' 152-154)

הערה: בעמודי הספר, המפורטים במיקוד ובתכנית הלימודים, יש ללמוד גם את החומר שבמסגרות.

מבנה השאלון

בשאלון שני פרקים.

פרק ראשון (64 נקודות) – בפרק זה שלוש שאלות. הנבחן נדרש לענות על שתיים מן השאלות.

פרק שני (36 נקודות) – בפרק זה חמש שאלות. הנבחן נדרש לענות על שלוש מן השאלות.

שים לב: הנבחן בשאלון זה רשאי להשתמש במילון עברי-לועזי ובמילון לועזי-עברי.

אזרחות, לעולים חדשים, 2 יח"ל, 034202

שים לב!
השאלות במבחן יחוברו מהחומר המפורט להלן.

פירוט הנושאים מבוסס על הספר **אזרחות – האתגר: פרקי אזרחות לחטיבה העליונה**, נ' נוה, הוצאת מט"ח, 2001, על פי תכניות הלימודים באזרחות לעולים חדשים לשנה"ל תשי"ע.

* **פרק ראשון:** הכרות המדינה – ישראל מדינה יהודית ודמוקרטית (עמ' 7-16)

* **פרק שני:** המדינה הדמוקרטית (עמ' 17-26)

* **פרק רביעי:** העקרונות לקביעת האזרחות במדינת ישראל (עמ' 39-48)

* **פרק חמישי:** מאפייניה של מדינת ישראל כמדינה יהודית (עמ' 49-66)

* **פרק שישי:** המשטר הדמוקרטי בישראל (עמ' 67-76)

* **פרק שמיני:** הרשות המחוקקת – הכנסת (עמ' 91-106)

* **פרק תשיעי:** הרשות המבצעת – הממשלה והשלטון המקומי

בב:

השלטון המקומי (עמ' 116-120)

* **פרק עשירי:** הרשות השופטת

בב:

מערכת המשפט בישראל – מבוא (עמ' 122-124)

הרשות השופטת – רשות עצמאית ובלתי תלויה (עמ' 124-126)

* **פרק שנים-עשר:** נשיא המדינה (עמ' 151-158)

הערה: בעמודי הספר, המפורטים במיקוד ובתכנית הלימודים, יש ללמוד גם את החומר שבמסגרות.

מבנה השאלון

בשאלון שני פרקים.

פרק ראשון (64 נקודות) – בפרק זה שלוש שאלות. הנבחן נדרש לענות על שתיים מן השאלות.

פרק שני (36 נקודות) – בפרק זה חמש שאלות. הנבחן נדרש לענות על שלוש מן השאלות.

שים לב: הנבחן בשאלון זה רשאי להשתמש במילון עברי-לועזי ובמילון לועזי-עברי.